

YANGI O'ZBEKISTONDA MA'NAVİY-MADANIY SOHADA AMALGA OSHIRILGAN ISLOHOTLAR**Rahmonova Sanoat Shuhrat qizi**

Osiyo Xalqaro Universiteti Tarix va filologiya kafedrası o'qituvchisi.

rahmonovasanoatshuhratqizi@oxu.uz<https://doi.org/10.5281/zenodo.15478589>

Annotatsiya. *Ma'naviy-ma'rifiy islohotlar strategiyasining amalga oshirilishi yangi O'zbekiston taraqqiyotida, xalqimizning ma'naviy-ma'rifiy saviyasini yuksaltirishda, madaniyat va san'at muassasalarining moddiy-texnik bazasini mustahkamlashda, soha vakillarini kompleks qo'llab-quvvatlash bo'yicha chora-tadbirlarni amalga oshirishiga xizmat qilmoqda.*

Kalit so'zlar: *Ma'naviy-ma'rifiy islohotlar, strategiya, muzey, kinoteatr, milliy-etnik asoslar, ta'lim-tarbiya jarayoni, Yangi O'zbekiston.*

Davlatimiz rahbari Shavkat Mirziyoyev ta'kidlab o'tganlaridek, "Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasida ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy omillar bilan birga, ma'naviy va ma'rifiy sohalarida amalga oshirilayotgan islohotlar ham g'oyat muhim ahamiyatga ega. Hammamiz yaxshi tushunamiz, agar jamiyat hayotining tanasi iqtisodiyot bo'lsa, uning joni va ruhi – ma'naviyatdir. Biz yangi O'zbekistonni barpo etishda ana shu ikkita mustahkam ustunga, ya'ni, bozor tamoyillariga asoslangan kuchli iqtisodiyotga hamda ajdodlarimizning boy merosi, milliy va umuminsoniy g'oyalarni mujassam etadigan kuchli ma'naviyatga tayanamiz".

Ma'naviy-ma'rifiy ishlar – keng ommani ma'naviy va ma'rifiy jihatdan tarbiyalash, ularning umumiy ma'naviy saviyasini yuksaltirish, ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish, bo'sh vaqtlarini samarali o'tkazishga ko'mak beruvchi tadbirlar tizimini ifodalovchi tushuncha.

Ma'naviy--ma'rifiy ishlar mazmuni, maqsad-muddaolari har bir zamon va makonning ijtimoiy, siyosiy, iqtisodiy, madaniy-ma'rifiy, g'oyaviy, mafkuraviy xususiyatlariga chambarchas bog'liq holda shakllanadi. Ma'naviy-ma'rifiy ishlar tushunchasi keng ma'noda o'quv muassasalari ta'lim-tarbiya maskanlari, klublar, axborot-resurs markazlari, madaniyat va istirohat bog'lar faoliyatini qamrab oladi. Bunda muzey, kinoteatr, teatr va boshqa madaniy-ma'rifiy muassasalar, shuningdek, OAV (gazeta, jurnallar, Internet, radio, TV) muhim o'rin tutadi. Asrlar o'tishi bilan ma'naviy-ma'rifiy ishlar muassasalarining keng tarmog'ining tashkil etilishi, ularning o'sishi va takomillashuvi bilan unga rahbarlik qilish jarayoni ham mukammallashib borgan. Inson dunyoqarashini shakllantirish, ma'naviy-axloqiy tarbiya, g'oyalar targ'iboti, iqtisodiy bilimlarning ilmiy-texnikaviy targ'ibot-tashviqoti, estetik va jismoniy tarbiya, badiiy havaskorlik, madaniy dam olishni tashkil etish, yosh iste'dodlarni har tomonlama qo'llab-quvvatlash ma'naviy-ma'rifiy ishlarining turli yo'nalishlaridir. Ezgulik va mehr-oqibat, ulug'vorlik va go'zallik, vijdoniylik va mehr-shafqat, boshqalarga hurmat hamda tabiat bilan uyg'unlikni saqlash kabi ma'naviy xislatlar har bir kishiga asta-sekin, tadrijiy ravishda ma'naviy-ma'rifiy ishlar orqali singdirib boriladi. Ma'naviy-ma'rifiy ishlar jarayonida o'quv va klub muassasalarida an'anaviy shakllar (suhbat, muloqot, ma'ruza, spektakl, konsertlar, she'rxonlik) bilan birga mavzuli kechalar, kitobxonlar konferensiyalari va boshqa tadbirlar uyushtiriladi. Ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha mutaxassislar universitetlar, pedagogika va madaniyat institutlari, madaniyat va san'at kollejlari tayyorlanadi.

Sobiq ittifoq davrida ma'naviy-ma'rifiy ishlar totalitar-mafkuraviy faoliyatning mustaqil sohasi sifatida shakllangan bo'lsada, ma'naviyat-ma'rifat masalalariga noto'g'ri munosabat yuritilgan, unga sarflanadigan mablag' doimo boshqa sohalardan kam bo'lgan.

Insonning to'laqonli hayoti uchun zarur bo'lgan maktablar, kutubxonalar, teatr va boshqa ma'naviyat o'choqlarini ko'paytirish, ular sharoitini yaxshilash masalasiga jiddiy e'tibor berilmagan. Keyingi yillarda milliy g'oyani shakllantirish, an'analarni qadrlash, urf-odatlar, milliy qadriyatlarni tiklash borasida ulkan ishlar amalga oshirildi. Ma'naviyat va ma'rifat sohalarida faoliyat yuritayotgan o'qituvchilar va shifokorlar, olimlar va ziyolilar, madaniy oqartuv muassasalari va boshqa sohalaridagi mutaxassislarning ijodiy faoliyati uchun keng imkoniyatlar yaratildi. Hozirgi zamon, hayot talabiga binoan ma'naviy-ma'rifiy ishlarni yangi, davr talabi va manfaatlariga mos takomillashgan tizimi shakllantirildi. Bunda ta'lim tizimi, muzeylar, madaniyat uylari va saroylari, axborot resurs markazlari, madaniyat va istirohat bog'lari ommaviy muassasalar sifatida millionlab aholiga ma'naviy-ma'rifiy xizmat ko'rsatmoqdalar. Yurtimizda ma'naviy-ma'rifiy muhitni yanada yaxshilash, ming yillar mobaynida uning bag'rida sayqallanib kelayotgan ibratli an'ana va qadriyatlarni targ'ib-tashviq etish borasida ko'plab tadbirlar tashkil etilmoqda. Shu mavzuda ilmiy-ommabop, publitsistik asarlar, hujjatli filmlar va teleko'rsatuvlar yaratilib, turli ko'rgazmalar tashkil qilinmoqda. Bu sohadagi ma'naviy-ma'rifiy ishlarning yo'nalishi har bir kishi ongi va qalbiga milliy g'oyani singdirish, barkamol avlodni voyaga yetkazish, ezgulik, bag'rikenglik, insonparvarlik, mehr-oqibat, iymon-e'tiqodni tarbiyalashga, ma'naviyatning milliy-etnik asoslari va zamonaviylikni uyg'unlashtirishga qaratilgan. Ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar samaradorligi joylarda amalga oshirilayotgan ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar samaradorligi va tarbiyaviy ishlardan kutilgan natijaga erishilganini ifodalaydigan tushuncha. Shu soha xodimlarining faoliyati va tarbiyaviy salohiyatidan unumli foydalanish darajasining ko'rsatkichidir. Bu maqsadga erishish uchun ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarni ta'lim jarayoni bilan uyg'unlashtirish va ulardan samarali foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. Ta'lim-tarbiya jarayonida ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar samaradorligiga ta'sir o'tkazuvchi omillarning harakat qilish mexanizmlari va xususiyatlarini aniqlash, ulardan unumli foydalanish, ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar orqali yoshlarni milliy va umumbashariy qadriyatlarga sadoqat ruhida tarbiyalash g'oyat muhim vazifalardan biridir. Ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar samaradorligi yuqori bo'lishi uchun ularni tayyorlash va o'tkazish jarayonida yoshlarda tarbiya va o'zini o'zi tarbiyalash hissini shakllantirish va rivojlantirish tashkilotchining diqqat markazida bo'lishi lozim. Ta'lim tizimidagi ma'ruza, amaliy mashg'ulotni ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar bilan uyg'unlashtirish, bir tomondan, ta'lim samaradorligini oshirsa, ikkinchi tomondan, ta'lim va tarbiyaning uzviyligini ta'minlashga xizmat qiladi. Ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarni tayyorlash hamda o'tkazishga yoshlarni keng jalb qilish ularda tuyg'udoshlik hissini uyg'otadi va bu holat o'tkazilgan tadbirning tarbiyaviy samaradorligini yanada oshiradi. Ma'naviy-ma'rifiy tadbirlardan ma'naviy-axloqiy tarbiyada samarali foydalanishning muhim sharti shuki, bunda har bir kishining xususiyatlari, muayyan voqea-hodisaga nisbatan fikri qay darajada shakllanganini hisobga olish lozim. Ta'lim muassasalarida ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarni rejalashtirish, tashkil qilish, tayyorlash va o'tkazishga talaba-yoshlarni keng jalb qilish, ayniqsa, mavzu tanlash, reja tuzish, ssenariy tayyorlash, tadbir o'tkaziladigan xonalarni jihozlash kabi yumushlarni talabalarning o'zlariga topshirish lozim. Ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar samaradorligining oshishi o'quv yurtlarida o'tkaziladigan ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarning reja va ssenariylari professor-o'qituvchilar yoki o'quv yurti xodimlari tomonidan tuzilgan taqdirda ularni talabalar muhokamasidan o'tkazish va muhokama jarayonida bildirilgan fikrlarning inobatga olinishga ham bog'liq ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar samaradorligini oshirish maqsadida o'quv yurtlarining ma'naviy-ma'rifiy muassasalar bilan hamkorligini mustahkamlashning ahamiyati katta.

Bunday hamkorlik, bir tomondan, madaniy-ma'rifiy muassasalarni auditoriya, tomoshabin bilan ta'minlashga, ikkinchi tomondan, ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarning ta'sirchanligi va samaradorligini oshirishga ko'maklashadi. Qolaversa, ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar samaradorligi tadbirlarning mazmunan milliy ma'naviy-axloqiy qadriyatlarimiz, milliy g'oya va madaniyatimiz, ma'naviy merosimiz bilan uyg'un holda hamda zamonaviy shakllar va interaktiv uslublar asosida tashkil etilishiga bog'liq.

REFERENCES

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohotlar yo'lini qat'iy davom ettiramiz //“Xalq so'zi” gazetasi, 2021 yil 7 noyabr, № 238
2. Ergashev I. Milliy istiqlol g'oyasi: O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim bakalavriat bosqichi uchun darslik. -T.: “Akademiya”, 2005, 93-b.
3. Rahmonova Sanoat Shuhrat qizi. (2024). SPIRITUAL AND EDUCATIONAL REFORMS ARE THE FOUNDATION OF A NEW UZBEKISTAN. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14503228>
4. Rahmonova, S. (2023). DYNAMICS AND MAIN DIRECTIONS OF SPIRITUAL AND CULTURAL REFORMS IMPLEMENTED IN UZBEKISTAN. *Modern Science and Research*, 2(10), 850-854.
5. Rahmonova, S. (2023). YANGI O'ZBEKISTONDA MA'NAVIY-MADANIY ISLOHOTLAR. *Current approaches and new research in modern sciences*, 2(10), 40-43.
6. Rahmonova, S. (2023). YUKSAK MA'NAVİYATLÍ AVLOD-UCHINCHI RENESSANS BUNYODKORLARI. *Наука и технология в современном мире*, 2(3), 76-79.
7. Rahmonova, S. (2024). THE REFORMS IMPLEMENTED IN NEW UZBEKISTAN ARE THE FOUNDATION OF THE THIRD RENAISSANCE. *Modern Science and Research*, 3(2), 394-399.
8. Qizi, R. S. S., Shukhratovna, T. S, & Karamatovna, M. A. (2024). Implementation of Education and Protection of Children's Rights in the age of Technology. *SPAST Reports*, 1(7).
9. Рахмонова, С. (2024). HARMONY OF EDUCATION AND TRAINING. *Журнал универсальных научных исследований*, 2(5), 366-375.
10. Ramatov, J., Hasanov, M., & Rahmonova, S. (2024). TA'LIM TIZIMI MODERNIZATSIYALASHUVINING IJTIMOYIY-FALSAFIY ASOSLARI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 4(8), 160-172.
11. Rahmonova, S. S. Q. (2024). O'ZBEKISTONDA AMALGA OSHIRILGAN MA'NAVIY-MADANIY ISLOHOTLAR DINAMIKASI VA ASOSIY YO'NALISHLARI. *International scientific journal of Biruni*, 3(2), 95-104.
12. Rahmonova, S. (2024). SPIRITUAL AND EDUCATIONAL REFORMS ARE THE FOUNDATION OF A NEW UZBEKISTAN. *Modern Science and Research*, 3(12), 517–525. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/58031>
13. Xayrullayev, U., Sayfutdinov, F., & Rahmonova, S. (2025). SHAYBONIYLAR DAVLATI VA USMONLI TURKLAR DAVLATI O'RTASIDAGI DASTLABKI ALOQALAR TAVSIFI. *Modern Science and Research*, 4(1), 147–154. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/60142>

14. Rahmonova, S. (2025). IJTIMOIIY BEGONALASHUVNING OLDINI OLISHDA MA'NAVIY-MARIFIY ISLOHOTLARNING O'RNI. *Modern Science and Research*, 4(1), 428–435. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/60835>
15. Rahmonova, S., & Yo'ldasheva, M. (2025). TA'LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH. *Modern Science and Research*, 4(1), 367–374. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/63683>
16. Rahmonova, S. (2025). MA'NAVIY TARBIYA YUKSAK MA'NAVIYATNI TARBIYALASH VOSITASI. *Modern Science and Research*, 4(2), 850–857. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/66726>
17. Rahmonova, S. (2025). MA'NAVIYATNING TARAQQIYOTDAGI O'RNI. *Modern Science and Research*, 4(3), 800–803. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/72868>
18. More Citation Formats
19. Rahmonova, S., & Turoпова, S. (2025). JADIDCHILIK FAOLIYATINING IJTIMOIIY-FALSAFIY AHAMIYATI. *Modern Science and Research*, 4(4), 397–403. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/81336>
20. Rahmonova, S. (2025). TA'LIM JARAYONIDAGI IJTIMOIIY-FALSAFIY YONDASHUVLAR. *Modern Science and Research*, 4(4), 1046–1054. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/80463>
21. Toshpo'latova, S. (2025). BO'LAJAK TARIX O'QITUVCHILARINING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK TAYYORGARLIGINING UMUMIY KONTSEPTSIYASI VA AHAMIYATI. *Modern Science and Research*, 4(3), 481–484.
22. Toshpo'latova, S. (2025). FOROBIYNING DIDAKTIK QARASHLARI ASOSIDA O'QUVCHILARNI TARIX FANIGA QIZIQTIRISH METODIKASI. *Modern Science and Research*, 4(1), 177–186.
23. Toshpo'latova, S., & Tursunova, S. (2025). TURKISTONDAGI-BIRINCHI DRAMMA. *Modern Science and Research*, 4(3), 468–480.
24. Toshpo'latova, S., Gadayeva, M., & Sadullayev, U. (2024). SHARQ ALLOMALARINING DIDAKTIK QARASHLARI. *Modern Science and Research*, 3(12), 985–993.
25. Gadayeva, M., Toshpolatova, S., & Sadullayev, U. (2024). TARIX FANLARINI OQITISHDA MUZEYLARNING ORNI. *Modern Science and Research*, 3(12), 994–1003.
26. Sadullayev, U., Gadayeva, M., & Toshpo'latova, S. (2024). MAHALLA-QADRIYATLAR BESHIGI. *Modern Science and Research*, 3(12), 1228–1238.
27. Toshpo'latova Shaxnoza Shuhratovna. (2024). ILK UYG'ONISH DAVRI NAMOYONDALARINING DIDAKTIK QARASHLARI ASOSIDA O'QUVCHILARNI TARIX FANIGA QIZIQTIRIS METODIKASI. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14520996>
28. Toshpo'latova, S. (2024). TARIX FANINI O'QITISHDA SAMARALI METODLAR. *Modern Science and Research*, 3(11), 774–782.
29. Тошполатова, Ш. (2024). THE PRESENT IRANIANS. *Журнал универсальных научных исследований*, 2(5), 453–462.
30. Toshpo'latova, S. (2024). BUXORODAGI SAROYLAR. *Modern Science and Research*, 3(5), 522–529.

31. Toshpo'latova, S. (2024). O'RTA ASRLARDA OILA PEDAGOGIKASIGA OID FIKRLAR. Modern Science and Research, 3(12), 353-361.
32. Toshpo'latova, S., & Xudoyqulov, S. (2024). History And Ethnology Of Olot District. Modern Science And Research, 3(5), 148-151.
33. Toshpo'latova, S., & Jo'rayeva, M. (2024). HISTORY AND ARCHITECTURAL MONUMENTS OF JONDOR DISTRICT. Modern Science and Research, 3(2), 447-450.
34. Qizi, R. S. S., Shukhratovna, T. S., & Karamatovna, M. A. (2024). Implementation of Education and Protection of Children's Rights in the age of Technology. SPAST Reports, 1(7).
35. Shuhratovna, T. S. (2024). Linguistic Anthropology. European Journal Of Innovation In Nonformal Education, 4(3), 432-437.
36. Toshpo'latova, S. S., & Naimov, I. N. (2023). MS ANDREYEV-O'RTA OSIYO XALQLARI ETNOGRAFIYASINING YIRIK OLIMI. Innovations in Technology and Science Education, 2(8), 1214-1222.
37. Toshpo'latova, S., & Tursuntoshova, S. (2024). Khoja Abdulkholiq Gijduvani. Modern Science and Research, 3(2), 87-93.
38. Toshpo'latova, S. (2024). Ethnolinguistics Of Ethnologies Of Bukhara. Modern Science and Research, 3(2), 1004-1011.
39. Toshpo'latova, S. (2024). Ethnolinguistics. Modern Science and Research, 3(2), 500-507.
40. Toshpo'latova, S. (2024). Religious Anthropology. Modern Science and Research, 3(1), 504-510.
41. Shakhnoza Shuhratovna, T. (2023). MS Andreyev'S Way Of Life. American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education (2993-2769), 1(10), 655-659.
42. Shuhratovna, T. S. (2023). Ethnological Analysis Of National Costumes And Rituals Of Tajiks In The Works Of MS Andreyev. International Journal Of History And Political Sciences, 3(12), 42-47.
43. Toshpo'latova, S. (2023). MS Andreyev-Scientific Career. Modern Science and Research, 2(12), 801-807.
44. Shuhratovna, T. S. (2023). Etymology Of Tajik Marriage Ceremony. International Journal Of History And Political Sciences, 3(11), 17-23.
45. Toshpo'latova, S., & Ashurova, G. (2023). THE HISTORY AND DESCRIPTION OF THE WORK OF MS ANDREYEV-" ARK BUKHARI". Modern Science and Research, 2(9), 404-409.
46. Toshpo'latova, S. (2023). ETHNOLOGICAL ANALYSIS OF CALENDRIAL CALCULATION AND LENGTH MEASUREMENTS OF KHUF VALLEY TAJIKS IN THE RESEARCHES OF MS ANDREYEV. Modern Science and Research, 2(10), 291-299.
47. Toshpo'latova, S. (2023). A STUDY OF THE WEDDING CEREMONY OF THE TAJIKS OF AFGHANISTAN. Modern Science and Research, 2(9), 84-89.
48. Naimov, I., & Toshpo'latova, S. (2023). Marriage Ceremony Of Tajiks In The Work Of Mikhail Stepanovich Andreyev "Tadjiki Dolini Khuf". International Journal of Intellectual Cultural Heritage, 3(1), 12-16.
49. Toshpo'latova, S. S. (2023). Tojiklar Milliy Kiyim-Kechaklari Va "Beshmorak" Marosimining Etnologik Tahlili. Scholar, 1(28), 395-401.

50. Toshpo'latova, S., & Hoshimova, M. (2025). BERUNIY VA UNING DIDAKTIK QARASHLARI. *Modern Science and Research*, 4(1), 344-351.
51. Toshpo'latova, S. (2024). ILK UYG'ONISH DAVRI NAMOYONDALARNING DIDAKTIK QARASHLARI ASOSIDA O'QUVCHILARNI TARIX FANIGA QIZIQTIRISH METODIKASI. *Modern Science and Research*, 3(12), 643-651.
52. Muyiddinov, B., Toshpo'latova, S., & Gadayeva, M. (2025). TEMURIYLAR DAVRIDA KUTUBXONACHILIK, HUJJATCHILIK VA ISH YURITISHNING O'ZIGA XOSLIGI. *Modern Science and Research*, 4(2), 97-105.
53. Toshpo'latova, S., Gadayeva, M., & Muyiddinov, B. (2025). BO'LAJAK O'QITUVCHILARNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK TAYYORGARLIGINI TARKIB TOPTIRISH MODELI. *Modern Science and Research*, 4(2), 106-116.
54. Gadayeva, M., Toshpolatova, S., & Muyiddinov, B. (2025). TARIX DARSLARINI OQITISHDA INTERFAOL METODLARNING AHAMIYATI. *Modern Science and Research*, 4(2), 87-96.
55. Toshpo'latova, S. (2025). O'QITUVCHILARNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK TAYYORGARLIGINI TARKIB TOPTIRISH MODELINING MAZMUNI VA AHAMIYATI. *Modern Science and Research*, 4(2), 581-590.
56. Toshpo'latova, S. (2025). BO'LAJAK TARIX O'QITUVCHILARINING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK TAYYORGARLIGI. *Modern Science and Research*, 4(3), 235-245.
57. Toshpo'latova, S., & Tursunova, S. (2025). MAHMUDXO'JA BEHBUDIY-O'ZBEK JADIDCHILIGINING ASOSCHISI. *Modern Science and Research*, 4(2), 770-781.
58. Muxamedovna, G. M. (2024). PARANJI TARIXI, YOXUD O'RTA ASR AYOLLARINING KIYIMI HAQIDA.
59. Muxamedovna, G. M. (2024). TA'LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA AXBOROT KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARINING O'RNI. *TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI*, 4(5), 97-102.
60. Mukhamedovna, G. M. (2024). The Sad Fate Of The Women Of Turkistan: About The "Hujum" Movement And Its Impacts On Agriculture. *SPAST Reports*, 1(7).
61. Muxamedovna, G. M. (2023). MAKTABLARDA TARIX FANINI O'QITISH AHAMIYATI. *Научный Фокус*, 1(5), 178-180.
62. Muxamedovna, G. M. (2023). TARIX FANINI O'QITISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI. *Научный Фокус*, 1(5), 175-177.
63. Gadayeva, M., & Ismoilova, Z. (2024). The Importance Of Studying The Science Of Youth Psychology In Improving People'S Lives. *Modern Science and Research*, 3(2), 676-683.
64. Gadayeva, M., & Hamroqulova, N. (2024). The Basis Of The Use Of Development-Pedagogical Skills In Pedagogical Activity. *Modern Science and Research*, 3(2), 684-689.
65. Gadayeva, M. (2024). ABOUT THE HISTORY OF THE VEIL OR MEDIEVAL WOMEN'S DRESS. *Modern Science and Research*, 3(2), 1097-1103.
66. Gadayeva, M. (2023). THE UNIQUE SIGNIFICANCE OF MASTERING SOCIAL SCIENCES DURING THE DEVELOPMENT OF THE NEW UZBEKISTAN. *Modern Science and Research*, 2(10), 459-464.

67. Universiteti, G. M. M. O. X. (2023). Uchinchi Renesans Davrida Ajdodlarimiz Merosini Organish Orqali Integratsion Ta'limni Yanada Takomillashtirish Tamoyillari: Часть 1 Том 1 Июль 2023 Год. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 1(1), 11-16.
68. Gadayeva, M. (2024). Attack Action. *Modern Science and Research*, 3(1), 1028-1033.
69. Gadayeva, M. (2024). Effective Ways To Use The" Thoughtstorm" Method On The Theme Of The" Eastern Renaissance" Era. *Modern Science and Research*, 3(1), 1024-1027.
70. Muxamedovna, G. M. (2023). KREATIV YONDASHUV ASOSIDA DIDAKTIK MATERIALLAR YARATISH MEKANIZMLARI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 21(3), 12-14.
71. Muxamedovna, G. M. (2023). Uchinchi renesans davrida ajdodlarimiz merosini organish orqali integratsion ta'limni yanada takomillashtirish tamoyillari. *Образование наука и инновационные идеи в мире*, 22(1), 35-38.